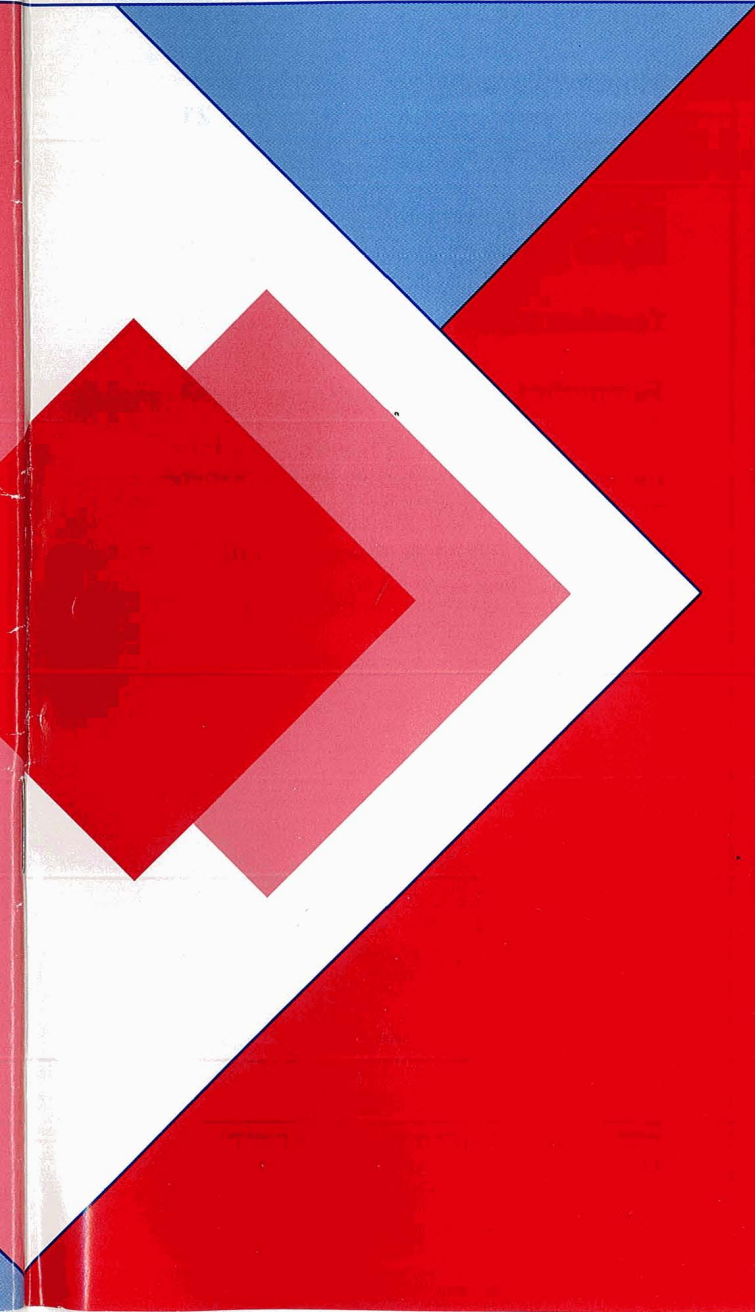

TEKNIIKAN SANASTOKESKUS ■ CENTRALEN FÖR TEKNISK TERMINOLOGI

TERMINFO

Kahdeksastoista vuosikerta • numero 2 • 1998

TSK:n ja EU:n
yhteistyö jatkuu

Nordterm-Net

Golfsanastoa

TERMINFO

18. vuosikerta • numero 2 • 1998

Julkaisija: Tekniikan Sanastokeskus ry

Kustantaja: Oy EDITA Ab

Päätoimittaja: Olli Nykänen

Toimittaja: Sirpa Suhonen (Summaries)

Toimitusneuvosto: Jukka Ihanus,
Kari Kaartama, Pertti Laine, Markku Lammi,
Olli Nykänen, Mikael Reuter, Seija Suonuuti,
Krista Varantola, Martti Virtanen

Painopaikka: Oy EDITA Ab, Helsinki 1998

Tilaukset ja osoitteenmuutokset

Oy EDITA Ab, Lehti-ilaukset,
PL 800 (Hakuninmaantie 2), 00043 EDITA
tilaukset: puh. 9800-2599 (puhelu ilmainen)
osoitteenmuutokset: puh. (09) 566 0404,
telekopio (09) 566 0353

Tilausehto

Kestotilauksena tilattu lehti tulee tilaajalle
vuodesta toiseen ilman eri uudistusta, kun-
nes tilaaja joko muuttaa tilauksen määrä-
aikaiseksi tai lopettaa sen. Tilauksen hinta on
vuoden alussa voimassa oleva hinta, joka on
painettu lehteen. Tilauksen voi keskeyttää
ennen tilauskauden loppua joko puhelimitse
tai kirjeellä. Peruutus on tehtävä vähintään
kaksi viikkoa ennen tilausjakson alkamista.
Mikäli peruutus ei saavu määräaikaan men-
nessä, laskutetaan tilaajan saamat lehdet
irtonumerohintaan sekä peruutuksen aiheut-
tamit kulut 30 mk.

Tilauhinnat Suomessa

Kestotilaus 180 mk (12 kk)

Vuositilaus 195 mk (12 kk)

Irtonumero 35 mk

Ilmestyy 4 kertaa vuodessa.

Irtonumeromyynti

EDITA-kirjakaupat Helsingissä:

Annankatu 44 ja Eteläesplanadi 4.

Muut EDITA-myyntipisteet:

Akateeminen Kirjakauppa (Lappeenranta,
Oulu, Tampere ja Vaasa),

Suomalainen Kirjakauppa (Joensuu, Jyväskylä,
Kuopio, Mikkeli ja Rovaniemi),

Turun Kansallinen Kirjakauppa.

Tilaja- ja kisterin tietoja voidaan käyttää suora-
markkinoinnissa.

ISSN 0358-7517

SISÄLLYS

**TSK:n ja EU:n yhteistyö jatkuu
vilkkaana** 3
Olli Nykänen

**Nordterm-Net — nordiska
termbankstjänster på webben** .. 5
Lena Jolkkonen

Golfsanastoa 7
Olli Nykänen, Harri Järvelin

Kirjallisuutta 20

**Multimediasanasto
valmistunut** 21
Katri Seppälä

**TEPA-termipankin maksuton
käyttö jatkuu** 22

Termiharava 23

Summaries 25

Lukijapalautetta voi lähettää Tekniikan Sanastokes-
kukseen (osoite takakannessa) tai sähköpostitse
osoitteeseen terminfo@tsk.fi.

Terminfo Internetissä: <http://www.tsk.fi/ti>

- sisällysluettelot (v:sta 1996)
- artikkelien englanninkieliset tiivistelmät
- luettelo minisanastoista
- valittuja artikkeleita kokonaisuudessaan.

TSK:n ja EU:n yhteistyö jatkuu vilkkaana

⇒ Olli Nykänen ⇒

Euroopan unionista ja erityisesti Euroopan yhteisöjen komissiosta on tullut yksi Tekniikan Sanastokeskuksen merkittävimmistä yhteistyökumppaneista. Mittavien termistönkeruuprojektien muodossa vuonna 1995 alkanut yhteistyö on vuosien myötä vain monipuolistunut, ja kuin lisämausteenä siihen on tullut myös pohjoismaiden ulottuvuus.

Suomen jäsenyys Euroopan unionissa on vaikuttanut rajusti Tekniikan Sanastokeskuksen toimintaan. Suomen nopea "eurooppalaistuminen" on vaatinut ripeitä toimia myös sanastotyön alalla, ja vanhastaan tuttujen suomalaisasiakkaiden — yritysten, viranomaisten ja yksityishenkilöiden — ohella TSK:n asiakkaiksi ovat tulleet Euroopan unionin toimielimet. Me suomalaiset emme enää ole ainoita, jotka ovat kiinnostuneita suomenkielisestä erikoisalojen termistöstä.

Toistaiseksi TSK on tehnyt eniten yhteistyötä Euroopan komission käänös-palveluiden yhteydessä toimivan terminologiayksikön kanssa; yhteiset intressit ovat poikineet jo monta yhteistä hanketta. Viime aikoina EU-yhteistyö on, paitsi jatkunut, saanut yhä uusia muotoja, kuten seuraavassa kerromme.

Uusi termistönkeruu-urakka

Vuosi sitten (ks. Terminfo 2/97) kerroimme yli odotusten sujuneesta suurhankkeesta, jossa TSK yhteistyökumppaneineen keräsi noin satatuhatta suomenkielistä termiä Euroopan komission terminpankkiin, Eurodicautomiin. Jo silloin ilmoitimme, että myös jatkoa olisi luvassa.

Tämän vuoden alussa komissio järjesti tarjouskierroksen, joka koski noin 25 000 suomenkielisen termin hankkimista; aiheina olivat muun muassa maatalous, elintarviketeollisuus, ympäristö, väestönsuojelu, kone- ja metalliteollisuus, vakuutus ja sosiaalitoimi. Tekniikan Sanastokeskus totesi, että työssä on pohjimmiltaan kysymys juuri sellaisten tehtävien hoitamisesta, joita varten TSK on perustettu — suomenkielisen ammattitermistön kokoamisesta, tuottamisesta ja saattamisesta yleisön käyttöön — ja ilmoitti olevansa käytettävissä. Niinpä toukokuussa alkoi uusi noin vuoden mittainen urakka.

TSK hoitaa termistönkeruutyön tälläkin kertaa tiiviissä yhteistyössä lukuisten suomalaisten asiantuntijatahojen kanssa: näin voidaan varmistaa työn onnistuminen sekä välttämättömän alakohtaisen asiantuntemuksen että projektin aikataulun osalta. Alihankintaneuvottelut ovat paraikaa käynnissä useimpien edellä mainittujen aiheiden osalta; tätä kirjoitettaessa vasta osa on ehtinyt sopimukseen asti.

Termien keruuta pienemmistäkin puitteissa

Suurprojektit eivät ole ainoa tapa, jolla Euroopan komissio hankkii suomenkielistä termistöä. Muun muassa TSK:n termipalvelu on ollut jo pitkään komission suomalaiskääntäjien käytettävissä. Erillis-sopimukseen perustuva palvelu muistuttaa pääosin TSK:n jäsenille ja muille kotimaisille asiakkaille tarjottavaa termipalvelua, mutta siinä pyritään ottamaan huomioon myös EU-kääntäjien erityistarpeet.

Keväällä 1998 TSK ja Kalatalouden keskusliitto keräsivät suomenkieliset vasti-

neet ja suurehkon määrän myös määritelmiä kahteen komission tuottamaan sanakirjaan. Kalastusvälineitä ja -aluksia koskevan aineiston kokonaislaajuus oli noin 1 500 termiä. Termistöä esiteltiin sähköisessä muodossa jo toukokuussa järjestetyssä merenkulkualan konferenssissa.

Terminologisista menetelmistä monikieliseen tietoyhteiskuntaan

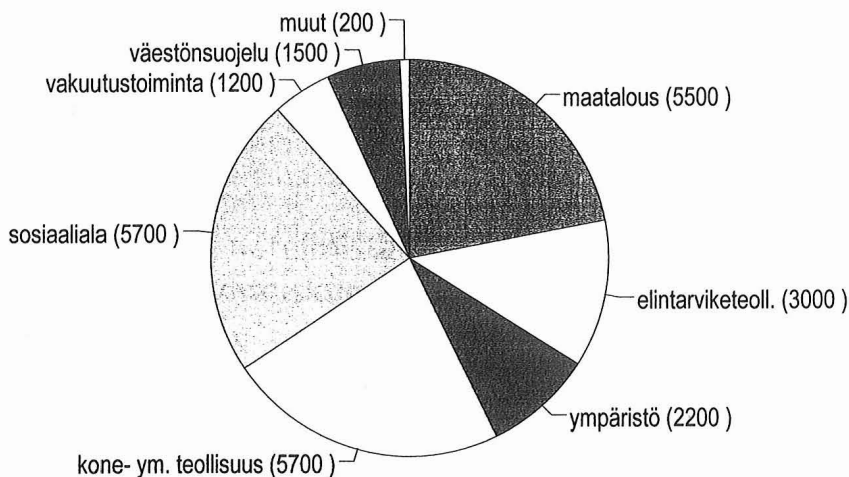
Termistön hankinnan lisäksi TSK:n ja Euroopan unionin yhteistyö ulottuu nykyisin jo moneen muuhunkin terminologiseen toimintoon. Esimerkiksi syksyllä 1997 TSK järjesti Luxemburgissa komission terminologeille suunnatun koulutustilaisuuden, jossa käsiteltiin terminologian periaatteiden ja työmenetelmien huomioon ottamista termipankkityössä. Kaksipäiväiseen tilaisuuteen osallistui toistakymmentä eri kielisiin erikoistunutta terminologia.

TSK on mukana myös EU:n monikielisen tietoyhteiskunnan (MLIS, multilingual information society) ohjelmassa. Kaksi konkreettista hanketta pantiin vireille jo

viime kesänä, ja niistä suomalaisittain merkittävämpi, *Nordterm-Net*, käynnistyi tämän vuoden alussa. Tästä pohjoismaisin voimin toteutettavasta projektista kerrotaan tarkemmin toisaalla tässä lehdessä (ks. sivut 5–6).

Toinen niin ikään tämän vuoden puolella käynnistynyt MLIS-hanke, *TDC-net*, tähtää eurooppalaisten sanastokeskusten verkottumiseen Internetin avulla. Hankkeessa ei tehdä varsinaista sanastotyötä, vaan kyse on tietopalvelutoiminnasta, jossa pyritään huolehtimaan sanastotyön tuloksia koskevasta tiedonvälityksestä yhtenäisellä ja tehokkaalla tavalla.

Kolmaskin MLIS-hanke, johon TSK:lle on suunniteltu merkittävä osuus, on vireillä. Kyse on Ruotsissa pari vuotta sitten käynnistetyn tietotekniikka-alan termistöhuoltorenaan toiminta-ajatuksen levittämisestä myös muihin Euroopan maihin. Ensimmäisessä vaiheessa toiminta on tarkoitus ulottaa Suomeen, Norjaan ja Kreikkaan, ja myöhemmin sitä voidaan laajentaa muillekin kielialueille. Hanke ehdotus on parhaillaan komission MLIS-yksikön puntaroitavana.

TSK:n uusimmassa EU-projektissa käsitellään jälleen useita eri aiheita, tällä kertaa yhteensä noin 25 000 termin verran.

Nordterm-Net — nordiska termbanks-tjänster på webben

☞ Lena Jolkkonen ☞

De nordiska terminologiorganen har beviljats EU-pengar för upprättande av en flerspråkig termbank och en informationskanal för terminologifrågor på Internet. Projektet går under namnet *Nordterm-Net* och genomförs som ett samarbetsprojekt inom Nordterms ramar. Tjänsterna skall stå till förfogande sommaren 1999.

I början av mars sattes ett nytt samarbetsprojekt inom Nordterms ramar igång — Nordterm-Net. Denna gång är det fråga om ett EU-finansierat storprojekt, som har likheter med ett projekt som avslutades 1992, Termdok på CD-ROM.

Målsättningen med Nordterm-Net är att skapa tjänster som kan beskrivas som en knutpunkt på Internet med information i terminologifrågor som är av intresse för Norden. På *Nordterm Forum* kan man finna information om all slags terminologisk verksamhet i Norden, såsom rapporter, kurser, litteratur, organisationer, projekt och diskussionsgrupper. Länkar till likartad information utanför Norden skall också finnas med.

Ny termbank på Internet

En central funktion i Nordterm-Net kommer att utgöras av en samling terminologiska databaser som kan nås via en gemensam kanal *Nordic Termbank Gateway*. Huvuddelen av dessa databaser kommer att ingå i en termbank, kallad *Nordtermbanken*, som skall ha gemensam struktur, gemensamma hanteringsrutiner och programvaror. I första skedet beräknas ca 200 000 termposter införas i termbanken.

Alla ägare till nordiska termdatabaser som uppfyller vissa krav och som vill delta i nätverket skall kunna länkas till Nordtermbanken. Vilket fackområde som helst skall kunna ingå. Främst kommer terminologiskt material som utarbetats i Norden i fråga. Vanligtvis skall terminologierna innehålla termer på åtminstone ett nordiskt språk, term motsvarigheter på andra språk och minst en definition av god kvalitet i varje termpost. Med nordiskt språk avses i detta sammanhang danska, färöiska, finska, grönländska, isländska, norska, samiska eller svenska. Senare kan tjänsten utvidgas för att kunna täcka bättre även andra europeiska språk.

Nordiskt samarbete med hjälp av EU-pengar

Upprättandet av en nordisk termbank har länge varit aktuellt i nordiskt språksamarbete. I samband med Nordterm-mötet i Kautokeino i juni 97, bestämde man att lämna in en ansökan om EU-pengar från MLIS-programmet (Multilingual Information Society, det flerspråkiga informationssamhället). På hösten kom sedan beskedet om att medlen för projektet beviljats (dvs. 33 % av kostnaderna genom MLIS) och planerna på att få en internordiskt termbank började ta form.

Nordterm-Net genomförs som ett samarbetsprojekt mellan de nordiska terminologiorganen och Nordiska språkrådet. Projektets mål stämmer väl överens med Nordterms egna mål, dvs. att säkerställa de nordiska ländernas roll i terminologiutvecklingen på internationell

nivå genom samordade ansträngningar och utveckling av gemensamma strategier.

Projektsamordnare i Nordterm-Net är *Tekniska nomenklaturcentralen* (TNC) som är den numerärt starkaste av de nordiska terminologiinstitutionerna. Detta innebär bl.a. att TNC i huvudsak sköter kontakten med Europeiska kommissionen och handhar budgeten. Som partner i projektet är *Centralen för Teknisk Terminologi* (TSK) och *Vasa Universitet* från Finland, *Rådet för Teknisk Terminologi* (RTT) från Norge samt *Nordiska Språkrådet*. Dessutom medverkar *Terminologigruppen* i Danmark, *Íslensk málstöð*, *Sámi instituhtta* och *Universitetet i Bergen*. Nordiska språkrådet representerar de mindre språken — samiska, färöiska och grönländska — och med denna sammansättning vill man säkra även de mindre språkens ställning i projektet.

Målgrupper

Tjänsternas potentiella användare är tjänstemän inom standardiseringen, patentingenjörer, ämnesexperter, författare av teknisk text, översättare, terminologer, språkkonsulter, anställda på utbildningsinstitutioner, förhandlare, jurister, advokater och statstjänstemän, med andra ord alla som använder fackspråk i en- och flerspråkiga miljöer. Utöver nordiska användare kommer tillgången till en samling auktoritativa termbanker att vara till stor hjälp för t.ex. EU-tjänstemän.

Ett nätverk för termbankstjänster skulle vara en stor tillgång för små- och medelstora företag i Norden som nu i större utsträckning än tidigare måste konkurrera internationellt. Dessa tjänster skulle åtminstone medföra minskade terminologiska problem — oftast i samband med översättning — och därmed minska kostnaderna. Något som också skulle vara värdefullt är att betydelsen av frekventa termer på nationella och regionala språk skulle kunna harmoniseras

eller åtminstone dokumenteras officiellt.

Frågan om Nordterm-Net eller delar av den blir avgiftsbelagd är inte ännu helt avgjord. Å ena sidan är det viktigt att ge allmänheten tillgång till en mängd flerspråkiga terminologier gratis eller till låg kostnad, men å andra sidan är terminologiprodukter till sin natur resultat av stora och kostsamma ansträngningar och det är viktigt att man får betalt för dem.

Organisering av projektet

Projektet är uppdelat i tolv delprojekt, som bl.a inkluderar:

- utvärdering av existerande programvaror för termbanker samt utveckling av programmen
- identifiering, analys och anskaffande av relevanta termdatabaser
- utformning av webbplatsen och dess gränssnitt
- konvertering av data till NTRF- eller SGML-kompatibelt format
- datasäkerhet och åtkomstkontroll.

Arbetet med de tre förstnämnda momenten har redan kommit igång. För att få jobbet att löpa, utses till varje delprojekt en mindre arbetsgrupp. Anskaffning av termdatabaser — antingen för att införas i Nordtermbanken eller att göras tillgängliga genom länkning — sköts nationellt. Utformningen av webbplatsen görs i första hand i Finland i samarbete mellan Vasa Universitet och TSK.

En av de första åtgärderna inom projektet var att skaffa en webbadress för de planerade tjänsterna:

<http://www.nordterm.net>

Så snart som möjligt skall bl.a. projektinformation finnas utlagd på denna adress (kanske redan i juni 1998). Hela projektet räknas vara genomfört på 16 månader, dvs. sommaren 1999 och då kommer termbankstjänsterna att fullt ut vara tillgängliga på Internet.

Golfsanastoa

⇒ Olli Nykänen & Harri Järvelin ⇐

Kesän ja sen myötä alkaneen golfkauden kunniaksi julkaisemme golfsanaston, jonka tarkoitus on tehdä peliä tutummaksi niillekin, jotka eivät siitä tähän mennessä ole kiinnostuneet. Päätoimittaja Olli Nykäsen kokoaman sanaston asiasisällön on tarkastanut golfia vuosikaudet harrastanut tekniikan tohtori Harri Järvelin.

Golf, jos mikä, on niitä pelejä, joiden harrastaminen merkitsee myös perehtymistä melkoiseen määrään erityiskäsitteitä ja -termejä. Osa niistä on ymmärrettävissä jo yleiskielen pohjalta, mutta moneen tuttuunkin sanaan liittyy jokin erityismerkitys, joka paljastuu vasta asioita tarkemmin selvitettyä. Lisäksi golfkielelle on tyypillistä, että monia sanoja käytetään kähmivästi, ts. yleiskielistä olennaisesti suppeammassa merkityksessä. Esimerkiksi *lyönnillä* ja *esteellä* on golfaajalle aivan tietynlainen merkitys, samoin kuin englannin yleiskielestä lainatuilla sanoilla *draw*, *pull* tai *address*.

Golfin kieli on englanti, ja siitä lainattuja sanoja vilisee myös muunkielisten golfaajien puheessa. Suomenkielinen golftermistö on tulvillaan niin sitaattilainoja kuin suomen kieleen osittain mukautettuja "väännöksiäkin". Tähän on Terminfonkin tyytyminen, vaikka linjaamme yleensä kuuluu omakielisten termien käytön edistäminen. Tiettyjen englanninkielisten golfsanojen — esimerkiksi *birdie*, *bogey*, *wedge* — syrjäyttäminen ei kerta kaikkiaan tule kysymykseen. Myös monet slangilta kalskahtavat mukautetut lainat — *draiveri*, *bägi*, *grippi*, *slaissi* jne. — ovat niin laajalti golfyhteisön itsensä hyväksymiä, ettei vaihtoehtoja juurikaan ole.

Golfiin liittyvä käsitteistö on suurimaksi osaksi selkeää ja vakiintunutta, mutta epäselvyyksiäkin löytyy. Esimerkiksi *draiveri* ja *puuykkönen* ovat joidenkin mukaan yksi ja sama asia, toiset taas näkevät asian niin, että *draiveri* on *golfmailoista* se, jolla tehdään *aloituslyönti* — siis useimmissa tapauksissa *puuykkönen* mutta mahdollisesti joku muukin. Nyt julkaistavaan minisanastoon valittu tulkinta on eräänlainen kompromissi.

Termien osalta sekavuutta aiheuttavat muun muassa eräät useammassa merkityksessä käytetyt sanat, esimerkiksi *reikä* sekä englannin *grip*, *lie* ja *loft*. Lisäksi on jonkin verran eroja britannian-englannin ja amerikanenglannin välillä, esimerkiksi *hole-in-one* ja *ace* tai *albatross* ja *double eagle*.

Minisanaston rajallisuudesta

Golf on monivahteinen peli, ja termistöä on paljon. Minisanastomme sisältää toistasataa käsitettä, ja enemmänkin olisi kertynyt, jos sanaston laatijoilla olisi ollut aikaa pureutua pelin kaikkiin yksityiskohtiin. Nyt sanastosta puuttuvat esimerkiksi monet pelimuodot; vain keskeisimmät *lyöntipeli* ja *reikäpeli* ovat mukana. Osin jo historiaan jääneet golfmailojen nimitykset, kuten *playclub*, *brassie*, *bathie*, *cleek*, *niblick* ja *mashie*, on myös tyystin sivuutettu.

Golfsanastomme ei opeta ketään pelaamaan golfia. Sen tarkoitus on pikemminkin auttaa lajista kiinnostuneita pääsemään perille pelin peruskäsitteistä. Sanastosta on toivoaksemme apua kokeneillekin pelaajille, sillä siinä on — toisin kuin valitettavan monissa golfoppaissa —

Golf on peli, jossa päämääränä on lyödä hyvin pientä palloa vielä pienempään reikään tarkoitukseen mahdollisimman huonosti soveltuvilla välineillä.

— Winston Churchill —

pyrityt kuvaamaan peliin liittyvää käsitteistöä suhteellisen tarkasti ja systemaattisesti, tyytymättä "vähän sinne päin"-selitelmiin. Tosin runsaampi kuvitus olisi varmasti vielä ollut tarpeen.

Eräin paikoin pyrkimys täsmällisyyteen on merkinnyt kädenvääntöä havainnollisuutta vastaan. Esimerkiksi käsitteiden *draw*, *pull*, *slice* jne. määrittelemisen tavalla, joka ei tee eroa oikea- ja vasenkätisten pelaajien välillä, johtaa kömpelöntuntuisiin ilmauksiin. Havainnollisuutta on kuitenkin pyritty parantamaan määritelmiä täydentävin huomautuksin ja lisätiedoin.

Sanaston tarkoitus ei varsinaisesti ole antaa "virallisia" termisuosituksia, vaan se sisältää lähinnä käytössä olevaa golfkieltä. Tietyissä tapauksissa — kuten *draw*, *pitching wedge*, *eagle* — sitaattilainojen on katsottu riittävän, eikä omakielisiä vaihtoehtoja ole väkisin ryhdytty keksimään. Voi tietysti olla niinkin, että golfajien käytössä on enemmänkin aidosti suomenkielisiä vastineita, kuin ne, jotka sanaston laatijat ovat saaneet tietoonsa. Palaute on senkin vuoksi tervetullutta.

Minisanaston käsitteet on ryhmitelty seuraavien otsikoiden alle:

- Golfrata ja mitä siellä on
- Golfmailat
- Muita tarvikkeita
- Golflyönnit ja mitä niistä seuraa
- Pelitulokset
- Muita golfkäsitteitä.

Aakkosellisten hakemistojen — joita näinkin pitkän sanaston lukija varmasti kaipaava — esittämiseen ei lehden tässä numerossa valitettavasti ole tilaa. Hakemistot ovat kuitenkin löydettävissä Terminfon [www-sivustolta](http://www.tsk.fi/ti), osoite <http://www.tsk.fi/ti>.

Golfrata ja mitä siellä on

1

golfkenttä

en golf course (1); ~golf club (1); ~country club

golfin pelaamiseen ja siihen liittyviin oheistointoihin varattu alue

Golfkenttä-sanaa käytetään usein — englannin *course*-sanana tapaan — myös suppeamassa *golfradan* merkityksessä. Englannin sana *club* voi viitata myös *golfmailaan*, golfkerhoon tai golfkentän kerhotaloon.

2

golfrata

en golf course (2); course

varsinaiseen golfin pelaamiseen varattu *golfkentän* alue

Useimmilla golfkentillä on yksi 18 *reiän* (2) golfrata, mutta joillakin voi olla esimerkiksi kolme yhdeksän reiän (2) rataa.

3

harjoituslyöntipaikka; harjoituskenttä

en driving range; range

golfkentän alue, joka on varattu *lyöntien* harjoitteluun

4

reikä (1)

en hole (1)

maahan tehty kolo, johon *golfpallo* yritetään lyödä

5

reikä (2); reikäväli

en hole (2)

yhtä *reikää* (1) vastaava *golfradan* jakso

Tavallisesti golfradalla on 18 reikää.

6

tiiauspaikka; tii (1)

en teeing ground; tee (1)

paikka, josta käsin tietyn *reiän* (2) pelaaminen aloitetaan

Tiiauspaikat voidaan nimetä myös sen mukaan, monennestako reiästä (2) on kysymys: ykköstii, kakkostii jne.

7

peliväylä; väylä

en fairway

tiiauspaikan ja viheriön välillä oleva lyhyeksi leikattu alue, jota pitkin pelaajan oletetaan etenevän kohti *reikää* (1)

Peliväylällä tai sen varrella on yleensä *esteitä*, joiden tarkoitus on vaikeuttaa pelaamista. Peliväylän ei tarvitse olla yhtenäinen, ja joiltakin *rei'iltä* (2) se voi puuttua kokonaan.

8

karheikko; raffi

en rough

peliväylää tai *viheriötä* reunustava alue, jossa kasvillisuus voi olla pelaamisen kannalta haitallista ja ruoho selvästi korkeampaa kuin peliväylällä

9

puolikarheikko; puoliraffi; semiraffi

en semi-rough; light rough

karheikon kaltainen alue, jossa ruoho on vain jonkin verran korkeampaa kuin *peliväylällä*

Puolikarheikolla, toisin kuin varsinaisella karheikolla, ruoho on yleensä melko tasapituista.

10

viheriö; griini

en green

reikää (1) ympäröivä hyvin lyhyeksi leikatun ruohon peittämä alue

11

nukka

en nap

erittäin sileäksi leikattu *viheriön* ruoho

12

grain

en grain; grain of grass

suunta, johon *viheriön* ruoho kasvaa tai on leikkaamisen seurauksena taipunut

13

kuppi; hylsy

en cup

reiän (1) sisällä oleva holkkimainen vahvike

Kupin pohjassa on yleensä reikiä, joista yksi on *lipputangon* alapäättä varten ja muut sadeveden pois johtamista varten.

14

huuli

en lip; ~collar

reiän (1) tai *hiekkasteen* reunus

Englannin termi collar tarkoittaa erityisesti hiekkasteen reunusta.

15

lipputanko; lippu

en flagstick; flag; pin (US)

reiän (1) sijainnin osoittava sauva, jonka päässä on pieni lippu

Lipputanko on normaalisti pystyssä reikään (1) asetettuna, mutta *puttauksen* ajaksi se nostetaan syrjään.

16

esiviheriö; kaulus; fore

en foregreen; fringe; apron

viheriötä välittömästi ympäröivä alue, joka on leikattu lyhyemmäksi kuin *peliväylä* muttei niin lyhyeksi kuin varsinainen viheriö

17

este

en hazard

golfradalla sijaitseva pelaamista olennaisesti vaikeuttava erityisalue tai maastonkohta

Sääntöjen mukaan esteiksi luetaan *hiekk-* ja *vesiesteet*. Muut pelaamista mahdollisesti vaikeuttavat tekijät luokitellaan kiinteiksi tai liikuttaviksi haitoiksi, *irralisiksi haitatekijöiksi* tai *tilapäiseksi vedeksi*.

18

hiekkaste; bunkkeri

en bunker; sand trap (US); trap (US)

golfradalle tarkoituksella tehdyn tai jätetyn hiekkakuopan tai -notkelman muodostama este

Peliväylän varrella sijaitsevia hiekkasteita kutsutaan joskus väyläbunkkereiksi, kun taas *viheriön* tuntumassa olevat ovat griinibunkkereita. Hiekkasteita voidaan nimittää myös sen mukaan, mikä on niiden sijainti tietyssä lyönti- tai pelitilanteessa: etubunkkeri, takabunkkeri, sivubunkkeri.

19

vesieste

en water hazard

golfrataan kuuluvan vesialueen muodostama erityisesti merkitty este

Vesieste voi muodostua esimerkiksi merestä, järvestä, lammesta, joesta, purosta tai ojasta. Vesiesteen rajat on merkitty paaluilla, ja sääntöjen mukaan olennaista onkin se, onko pallo vesiesteeksi merkityllä alueella, eikä se, onko pallo todella vedessä.

20

sivuvesieste

en lateral water hazard

peliväylän suuntainen ja sitä reunustava vesieste

21

haitta

en obstruction

golfradalla sijaitseva ja pelaamista vaikeuttava ihmisen tekemä tai teettämä mutta esteeksi merkitsemätön esine tai rakenne

Haitta voi olla kiinteä (rakennus, päällystetty tie, aita tms.) tai liikuteltava (harava, lapio tms.), mikä vaikuttaa tapaan, jolla pelaaja saa toimia vapautuakseen haitasta. Kunkin golfradan kiinteät haitat mainitaan yleensä *tuloskortissa*.

22

tilapäinen vesi

en casual water

golfradalle sateen tms. seurauksena muodostunut märkä maastonkohta, jota ei sen tilapäisyyden tai vähäisyyden vuoksi ole merkitty *vesiesteeksi* mutta joka silti haittaa pelaamista

Esimerkiksi lammikot, lumi ja jää voidaan katsoa tilapäiseksi vedeksi. Tilapäiseen veteen joutuneen pallon saa rangaistuksetta nostaa ja pudottaa seuraavaa *lyöntiä* varten.

23

kunnostettava alue

en ground under repair; G.U.R.

golfradan alue, joka on merkitty korjaus- tms. töiden vuoksi varsinaiseen pelialueeseen kuumattomaksi

24

irrationaalinen häirtatekijä

en loose impediment

golfradalla sijaitseva irtain aines

Peliä häiritsevät irrationaaliset häirtatekijät — esimerkiksi irtokivet, risut, roskat, puista pudonneet lehdet ja kävyt — saa nostaa syrjään, kunhan pallo ei tämän vuoksi liikahtaa. Jopa jotkut eläimet, esimerkiksi madot ja hyönteiset, voidaan katsoa irrationaalisiksi häirtatekijöiksi.

25

ulosmeno

en front nine; outward half; out

18-reikäisen *golfradan* yhdeksän ensimmäisen *reiän* (2) muodostama osuus

26

sisääntulo; paluu

en back nine; inward half; in

18-reikäisen *golfradan* yhdeksän viimeisen *reiän* (2) muodostama osuus

27

yhdeksästoista reikä

en nineteenth hole

golfkentän kerhotila tai baari, jossa pelaajat voivat rentoutua tai käydä jälkipeliä *kierrok-sensa* jälkeen

Golfmailat

28

golfmaila; maila

en golf club (2); club

golfpallon lyömiseen tarkoitettu väline

29

puumaila; puu

en wood, W

pitkiin *aloitus-* tai *lähestymislyönteihin* tarkoitettu *golfmaila*, jonka *lapa* on paksuhko

Puumailojen lapa valmistettiin alkuun puusta, mikä selittää mailatyyppin nimityksen; nykyisin nämäkin mailat valmistetaan usein lähes kokonaan metallista.

Eripituisille lyönneille tarkoitettut puumailat erotetaan lavan *nostokulman* suuruutta kuvastavalla numeroinnilla. *Mailasarjaan* kuuluu yleensä enintään neljä tai viisi puumailaa: puuyökkönen – tai ykköspuu – (1W), puukakkonen (2W), puukolmonen (3W), puunelonen (4W) ja puuvitonen (5W). Metallista valmistettujen puumailojen (ns. metallipuuden) yleistyttyä on käyttöön tullut muitakin. (Vrt. *rautamaila*.)

30

rautamaila; rauta

en iron, I

keskipitkiin tai lyhyisiin *lähestymis-* ja *aloituslyönteihin* tarkoitettu *golfmaila*, jonka *lapa* on litteähkö ja *varsi* lyhyempi kuin *puumailoilla*

Eripituisille lyönneille tarkoitettut rautamailat erotetaan *puumailojen* tapaan numeroinnilla: rautayökkönen – tai ykkösrauta – (1I), rautakakkonen (2I), rautakolmonen (3I) jne. *Mailasarjaan* kuuluu yleensä enintään yhdeksän tavanomaista rautamailaa, ja lisäksi muutamia erikoismailoja, kuten *hiekkamaila* ja *pitching wedge*.

31

hiekkamaila

en sand wedge; blaster; SW

rautamaila, joka on tarkoitettu erityisesti pallon lyömiseen pois *hiekkasteestä*

Hiekkamailan lavan pohja on muotoiltu sellaiseksi, että lyötäessä hiekkaan *golfpallon* alle maila ei uppoa syväälle hiekkaan vaan ponnahtaa hieman ylöspäin ja nostaa samalla pallon hiekan mukana ilmaan.

32

pitching wedge; wedge

en pitching wedge; PW

korkean mutta samalla lyhyen *lähestymislyönnin* tekemiseen tarkoitettu *rautamaila*

33

lobby wedge

en lobby wedge; lob wedge

erityisen korkean ja lyhyen *lähestymislyönnin* tekemiseen tarkoitettu *rautamaila*

Vrt. *pitching wedge* ja *korkea lähilyönti*.

34

putteri; puttausmaila

en putter

puttaukseen tarkoitettu *golfmaila*

35

draiveri; avausmaila

en driver

erityisesti pitkiin *aloituslyönteihin* tarkoitettu *golfmaila*

Aloituslyöntejä voidaan tehdä tilanteen mukaan eri mailoilla, mutta draiveriksi kutsutaan yleensä vain puuyökköstä.

36

mailasarja; setti

en set of clubs; set

eri mailatyyppit kattava *golfmailojen* valikoima

Sääntöjen mukaan pelaajalla saa olla *kierroksella* mukanaan enintään 14 mailaa. Aloittellevalle pelaajalle riittää yleensä ns. puolikassarja.

37

grippi (1); golfmailan kädensija

en grip (1)

golfmailan varren yläosan päällyys, josta pelaaja lyödessään pitää kiinni

38

varsi

en shaft

golfmailan pitkänomaisen rungon muodostava sauva

Mailan varsi voidaan luokitella jäykkyuden mukaan erityyppisille pelaajille sopivaksi.

39

lapa

en head; clubhead; ~blade

golfmailan alaosa, jolla *golfpalloon* on määrä osua

Lapa on kiinni mailan *varressa* yleensä holkin tai soketin avulla. Lavan osia ovat kanta (heel), kärki (toe), pohja (sole) ja *lyöntipinta*. Ks. kuva 1.

Blade-sanaa käytetään tietynlaisten *rautamailojen* tai *putterien* lavasta.

40

lyöntipinta

en face; clubface

golfmailan lavan se pinta, jonka on määrä koskettaa *golfpalloa* *lyönnin* tapahtuessa

41

ihanteellinen osumakohta; sweet spot

en sweet spot

lyöntipinnan kohta, jolla palloon osuminen on lyönnin onnistumisen kannalta edullisinta

42

upotus; insertti

en face insert; insert

golfmailan lavan *lyöntipintaan* asennettu erityismateriaali, jonka tarkoituksena on parantaa lyöntiominaisuuksia

43

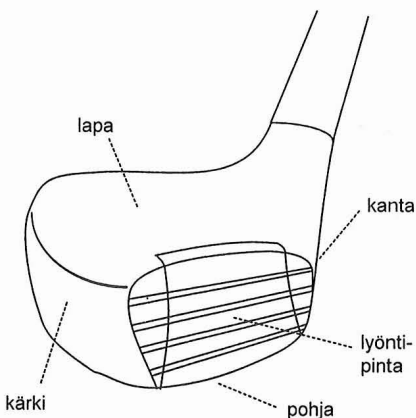
lapa—varsi-kulma; lie-kulma

en lie; lie angle

golfmailan varren ja lavan välinen kulma

Lapa—varsi-kulma mitataan lapaan nähden kohtisuoran (eli lyöntitilanteessa pystysuoran) linjan ja varren välisenä kulmana. Kulman sopivuus riippuu muun muassa pelaajan raajojen pituudesta ja lyöntiasennosta. Joidenkin *putterien* lapa—varsi-kulma on säädettävissä.

Englannin lie-sana viittaa myös siihen, millaiseen maastonkohtaan *golfpallo* on *lyönnin* jälkeen jäänyt (ts. "miten pallo makaa").

Kuva 1. *Golfmailan* (puumailan) lavan rakenne.

44

nostokulma; lavan kulma; lavan kaltevuus

en loft (1)

golfmailan lavan *lyöntipinnan* ja pystysuoran linjan välinen kulma

Nostokulma vaikuttaa muun muassa *golfpalloon* lentoradan korkeuteen.

45

svingipaino; swingweight

en swingweight

golfmailan painonjakauma

Esimerkiksi lavan massa ja painopiste vaikuttavat svingipainoon ja siten myös mailan lyöntiominaisuuksiin.

Muita tarvikkeita

46

golfpallo

en golf ball; ball

golfissa pelivälineenä käytettävä pallo

Golfpallon massa on noin 45,9 g, halkaisija noin 42,7 mm ja väri yleensä valkoinen. Pallon pinnassa on tavallisesti lento-ominaisuuksia parantavia lommoja (en: dimple).

47

varapallo

en provisional ball; provisional

golfpallo, joka voidaan ottaa käyttöön, jos on syytä olettaa, ettei jo löytyä palloa löydetä

Jos ensin lyöty pallo löytyy, varapallo otetaan tarpeettomana pois käytöstä; jos ei löydy, varapallosta tulee uusi varsinainen pelipallo. Vrt. *kadonnut pallo*.

48

tii (2)

en tee (2); peg

pieni maahan painettava pidike, jonka päälle *golfpallo* voidaan asettaa *aloituslyöntiä* varten

Tii on yleensä puinen tai muovinen ja halkileikkaukseltaan usein T-kirjainta muistuttava.

49

merkkkausnasta; merkkari

en ball marker

pieni nastamainen esine, jolla *golfpallon* paikka *viheriöllä* voidaan merkitä tilanteessa, jossa pallo on nostettava syrjään toisen pelaajan *lyönnin* tieltä

50

bägi; mailareppu; mailapussi

en bag

golfmailojen ja muiden välttämättömien varusteiden pelinaikaiseen kuljettamiseen tarkoitettu laukku

51

golfkärry

en pull cart; trolley

golfpelaajan tai hänen avustajansa vetämäksi tarkoitettu kärry, johon *bägi* voidaan sijoittaa niin, ettei sitä tarvitse kantaa

52

golfauto

en golfcar; golf cart (US); cart (US)

autontapainen moottoroitu kulkuneuvo, jolla golfaajat voivat varusteineen liikkua *golfkentällä*

53

tuloskortti

en scorecard

esipainettu pelaajakohtainen kortti, johon merkitään pelaajan lyöntimäärä kultakin *reiältä* (2)

Tuloskorttiin on yleensä esipainettu muun muassa *paikallissäännöt*, kunkin reiän (2) pituus ja *ihannetulos*, sekä reikien (2) vaikeusjärjestys, joka tietyissä pelimuodoissa vaikuttaa pelaajan *tasoituksen* huomioimistapaan.

Golflyönnit ja mitä niistä seuraa

54

lyönti; golflyönti

en stroke; shot

golfpelin tapahtuma, jossa pelaaja liikuttaa mailaansa osuakseen *golfpalloon* ja saattaakseen sen liikkeeseen

Lyönniksi lasketaan myös *ohilyönti* eli tilanne, jossa pelaaja ei osu palloon vaikka yrittää. Ks. myös *rangaistuslyönti* ja *tasoitus*.

Englannin shot-sanaa käytetään muun muassa hyvää lyöntiä kehuvana huudahduksena.

55

aloituslyönti; draivi

en drive

pelaajan *tiiauspaikalta* tekemä *reiän* (2) ensimmäinen *lyönti*

56

lähestymislyönti

en approach; approach shot

aloituslyönnin jälkeinen *lyönti*, jonka tarkoituksena on saada *golfpallo viheriölle* tai ainakin lähemmäs sitä

57

puttaus; putti

en putt

viheriöllä tehtävä *lyönti*, jonka tarkoituksena on saada pallo vierimään *reikään* (1) tai ainakin hyvin lähelle sitä

58

lähestymisputtaus

en approach putt

puttaus, jonka tarkoituksena on vain saada pallo lähelle *reikää* (1) mutta ei välttämättä vielä reikään saakka

59

korkea lähilyönti; pitchi; lobbi

en pitch; lobby; lob shot

viheriön läheltä tehty lyhyt *lähestymislyönti*, jossa pallon lentorata on korkea ja jyrkkä

Tarkoituksena on yleensä lyödä pallo *viheriölle* lähelle *reikää* (1). Lobbi viittaa aivan erityisen korkeaan lyöntiin, jonka päätteeksi pallo putoaa jokseenkin pystysuorasti alas (vrt. *lobby wedge*).

60

matala lähilyönti; chippi

en chip

viheriön läheltä tehty matala ja melko lyhyt *lähestymislyönti*, jonka tarkoituksena on saada pallo lähelle *reikää* (1)

Matala lähilyönti tehdään yleensä jollakin lyhyistä eli suurinumeroisista *rautamailoista* (ns. chipping iron, chipper), mutta sen voi tehdä myös *putteria* muistuttavalla erikoismailalla.

61

bunkkerilyönti; hiekkalyönti

en bunker shot; ~explosion shot; ~blasting; ~splash

lyönti, jonka erityistarkoituksena on saada pallo pois *hiekkasteesta*

Varsinkin *viheriön* lähellä olevissa hiekkasteissa käytetään ns. räjäytyslyöntiä (explosion shot, blasting), jossa *hiekkamailalla* lyödään maahan pallon taakse. Lyönti nostaa ilmaan yleensä melkoisen määrän hiekkaa, jonka mukana — toivottavasti — myös pallo nousee esteestä pois.

Splash-sana viittaa räjäytyslyöntiä olennaisesti pehmeämpään lyöntitapaan.

62

ohilyönti; hutti

mieluummin kuin: ilmalyönti
en air shot

lyönti, jolla pelaaja ei osu palloon

Pelituloksissa ohilyönnit lasketaan lyönneiksi.

63

tiiaus

en teeing

golfpallon asettaminen *tiiauspaikalle aloituslyöntiä* varten

Tiin (2) käyttö ei ole pakollista.

64

alkuasento; stanssi

en stance

lyöntiin valmistautuvan pelaajan asento

Alkuasento voi olla suora, avoin tai suljettu.

65

suora stanssi

en square stance

alkuasento, jossa pelaajan jalat, lantio ja olkapäät ovat yhdensuuntaiset pallon halutun lentolinjan kanssa

66

avoin stanssi

en open stance

alkuasento, jossa pelaajan lyöntisuunnanpuoleinen jalka on toista jalkaa kauempana pallon halutusta lentolinjasta

67

suljettu stanssi

en closed stance

alkuasento, jossa pelaajan lyöntisuunnanpuoleinen jalka on toista jalkaa lähempänä pallon haluttua lentolinjaa

68

tähdätä

en address verb

valmistautua lyöntiin asettamalla maila *alkuasennon* ottamisen päätteeksi *golfpallon* taakse

Esteestä lyötäessä maila ei saa tähdätessä koskettaa maata (tai vettä); vrt. *grounding*.

69

grounding

en grounding

mailan lepuuttaminen maassa juuri ennen *lyöntiä*; vrt. *tähdätä*

70

svingi

en swing

lyönnin toteuttava liikesarja, jossa pelaaja heilauttaa mailansa ensin taaksepäin ja sitten eteenpäin tarkoituksenaan iskeä sillä palloon

71

taaksevientti; backsvingi; backswing

en backswing

svingin vaihe, jossa pelaaja heilauttaa *golfmailaa* taaksepäin

72

takeaway

en takeaway

taakseviennin aloittava *golfmailan* liikauttaminen pallosta pois päin

73

downswing

en downswing

svingin vaihe, jossa pelaaja heilauttaa *golfmailaa* kohti palloa

74

saatto

en follow-through

svingin jatkaminen lyöntisuuntaan sen jälkeen, kun mailan *lapa* on osunut palloon

75

throughswing

en throughswing

svingin toteuttaminen niin, että *downswing*, palloon osuminen ja *saatto* muodostavat eheän ja yhtenäisen kokonaisuuden

76

grippi (2); ote

en grip (2)

pelaajan tapa pitää *golfmailasta* kiinni *lyönnin* aikana

77

lento

en flight

lyönnin aikaansaama *golfpallon* kulku ilmassa

Lentorataan vaikuttavat mm. lyönnin voimakkuus, *nostokulma*, lyönnin osumakohta *lavassa* (ks. *ihanteellinen osumakohta*) ja tuuliolot.

78

lyönnin kantama; lentomatka

en carry

lennon pituus (ts. *golfpallon* ilmassa kulke-
man matkan pituus)

Lyönnin kokonaispituuteen sisältyy lisäksi pal-
lon maassa – pomppien tai vierien – kulkema
matka.

79

nousukulma

en loft (2)

kulma, jossa *golfpallo* kohoaa ilmaan *lennon*
alkuvaiheessa

Nousukulma on sitä suurempi, mitä suurempi
on *golfmailan nostokulma*.

80

draw

en draw

lyönti, jossa *golfpallo* kaartaa kierteen vaiku-
tuksesta tarkoituksella sille puolelle, jolta
pelaaja lyöntinsä teki

Oikeakätinen pelaaja lyö normaalisti etene-
missuuntaan katsottuna pallon vasemmalta
puolelta, jolloin draw merkitsee vasemmalle
kaartavaa *lentoa*. Ks. kuva 2.

81

feidi; fade

en fade

lyönti, jossa *golfpallo* kaartaa kierteen vaiku-
tuksesta tarkoituksella eri puolelle, kuin miltä
pelaaja lyöntinsä teki

Oikeakätiselle pelaajalle feidi merkitsee oikeal-
le kaartavaa *lentoa*. Vrt. *draw*; ks. kuva 2.

82

hukki; hook

en hook

lyönti, jossa *golfpallo* lähtee aluksi aiottuun suuntaan mutta kaartaa sitten tahattomasti sille puolelle, jolta pelaaja lyöntinsä teki

Oikeakätiselle pelaajalle hukki merkitsee liaksi vasemmalle kaartuvaa *lentoa*. Vrt. *draw*; ks. kuva 2.

83

slaissi; slice

en slice; cut

lyönti, jossa *golfpallo* lähtee aluksi aiottuun suuntaan mutta kaartaa sitten tahattomasti eri puolelle, kuin mistä pelaaja lyöntinsä teki

Vrt. *hukki* ja *feidi*; ks. kuva 2.

84

pulli; pull

en pull

lyönti, jossa *golfpallo* lähtee liaksi siihen suuntaan, jolta puolelta pelaaja lyöntinsä teki

Oikeakätiselle pelaajalle pulli merkitsee lyönnin suuntautumista liaksi vasemmalle. Pullin voi aiheuttaa esimerkiksi kantaosuma eli lyönti, jossa palloon osuu *ihanteellisen osumakohdan* sijasta *lavan* ja *varren* liitoskohta. Vrt. *draw* ja *hukki*; ks. kuva 2.

85

pushi; push

en push

lyönti, jossa *golfpallo* lähtee liaksi eri suuntaan, kuin miltä pelaaja lyöntinsä teki

Pushin voi aiheuttaa esimerkiksi kärkiosuma eli lyönti, jossa palloon osuu *ihanteellisen osumakohdan* sijasta *lavan* kärki. Vrt. *feidi*, *slaissi* ja *pulli*; ks. kuva 2.

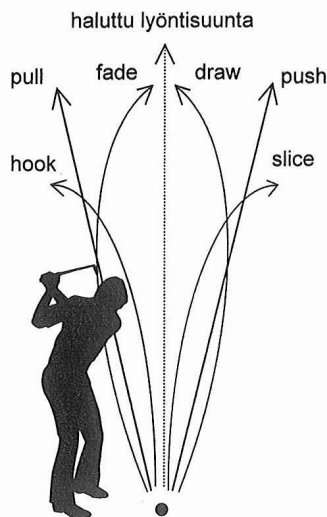
86

toppi; toppaus

en top

lyönti, jossa *golfmaila* osuu liian ylös *golfpallon* eikä pallo lähde halutussa *nousukulmassa*

Vaikutukset riippuvat täsmällisestä osumakohdasta ja käytettävästä *golfmailasta*; joskus seurauksena on aivan liian matala ja silti pitkä *lento*, joskus taas pallo kierähtää vain lyhyen matkan eteenpäin.

Kuva 2. Golfpallon vaihtoehtoisia lentosuuntia oikeakätisen pelaajan näkökulmasta.

87

duffi

en duff *subst*; duffy; fat shot

lyönti, jossa *golfmaila* osuu tahattomasti ensin maahan ja sitten vasta palloon

Seurauksena on yleensä liian lyhyt lyönti.

88

kadonnut pallo

en lost ball

golfpallo, jota ei löydetä *lyönnin* jälkeen

Sääntöjen mukaan pallo katsotaan kadonneeksi, jos sitä ei löydetä viiden minuutin etsinnällä. Joissakin tilanteissa pelaajat eivät edes etsi lyötyä palloa, vaan sen tilalle otetaan toinen pallo.

89

pudottaminen; droppi

en drop *subst*; dropping

pelitapahtuma, jossa pelaaja ottaa *golfpallon* käteensä, ojentaa käden eteensä ja päästää sitten pallon putoamaan maahan

Pudottamista tarvitaan, kun pallo on jäänyt paikkaan, josta sitä ei voi pelata. Säännöt sallivat pudottamisen esimerkiksi pallon lennetyä *tilapäiseen veteen* tai *kunnostettavalle alueelle*; pudottaminen on mahdollista muulloinkin, mutta yleensä seurauksena on *rangaistuslyönti*. Pallo ei pudottamisen yhteydessä saa siirtyä lähemmäksi *reikää* (1).

90

putoamisjälki; alastulojälki; iskemä

en pitch mark; ball mark

pudonneen *golfpallon* maahan jättämä jälki

Viheriön pintaan tulevat putoamisjäljet on korjattava ns. griinihaarukalla, jotta viheriön pinta pysyy sileänä.

91

turve

en divot

maanpinnasta *lyönnin* vuoksi irtoava palanen

Joissakin tilanteissa pelaajan on suorastaan pakko "lyödä turpeita".

92

ennakko

en borrow

viheriön kaltevuuden vaatima lyöntisuunnan sivuttaiskorjaus *puttauksessa*

93

lipun tasalla

en pin high

< pallon asemasta lyönnin jälkeen > yhtä kaukana lyöntipaikasta kuin *reikä (1)* ja *lipputanko*, mutta jompaan kumpaan suuntaan sivussa

Pelitulokset

94

ihannetulos; par

en par

lyöntimäärä, jolla taitavan pelaajan oletetaan normaalioloissa selviytyvän *reiän (2)* pelaamisesta

Ihannetulos riippuu *reiän (2)* pituudesta ja toisinaan myös *esteistä*. Lyhyillä rei'illä (2) ihannetulos on tavallisesti kolme, keskipitkillä neljä ja pitkillä viisi. *Aloituslyönnin* ja mahdollisten *lähestymislyöntien* lisäksi taitavan pelaajan oletetaan tekevän kaksi *puttausta*.

95

SSS

en standard scratch score; SSS

tulos, johon taitavan pelaajan oletetaan ylittävän tietyllä *golfradalla*

SSS riippuu monista tekijöistä eikä yleensä ole *ihannetulosten* summa vaan jokin sitä lähellä oleva luku.

96

Slope-järjestelmä

en Course Rating and Slope System

SSS-järjestelmää kehittyneempi *golfratojen* pelattavuutta mittaava järjestelmä, jossa otetaan huomioon myös se, miten radan ominaisuudet vaikuttavat eritasoiisiin pelaajiin

Slope-järjestelmässä käytetään erikseen course rating -peruslukua (CR) ja pelaajan taitotason huomioon ottavaa slope-lukua, joista johdetaan tietyn matemaattisen kaavan avulla ns. pelitasoitus.

97

tasoitus; tasoitusluku

en handicap; HCP

lyöntimäärä, jolla pelaajan tulos oletettavasti — tai keskimäärin — ylittää *SSS:n* tai *Slope-järjestelmällä* määritetyn pelitasoituksen

Pelaajan tasoitus määräytyy tätä tarkoitusta varten rekisteröityjen pelitulosten perusteella. Tasoitujärjestelmän tarkoitus on helpottaa pelaajien taitotason vertailua ja antaa eritasoisille pelaajille mahdollisuus näennäisen tasaväkiseen peliin.

Lyhennettä HCP (tai HDCP) käytetään usein *tuloskorteissa reikien (2)* vaikeusjärjestyksen osoittamiseen. Sen perusteella määräytyy mm. se, millä rei'illä (2) *reikäpelissä* otetaan huomioon pelaajien välinen tasoitusero.

98

scratch-pelaaja; vertailupelaaja

en scratch player

pelaaja, jonka *tasoitus* on nolla

99

birdie

en birdie

ihannetuloksen yhdellä alittava reikäkohtainen tulos

100

eagle

en eagle

ihannetuloksen kahdella alittava reikäkohtainen tulos

101

albatrossi

en albatross; double eagle (US)

ihannetuloksen kolmella alittava reikäkohtainen tulos

Albatrossi on erittäin harvinainen huippupelaajienkin keskuudessa. Esimerkiksi *reiällä* (2), jonka ihannetulos on neljä, albatrossi vaatisi *reikää yhdellä lyönnillä*.

102

bogey; bogi

en bogey

ihannetuloksen yhdellä ylittävä reikäkohtainen tulos

Tätäkin suuremmista tuloksista käytetään toisinaan nimityksiä *tuplabogey* (double bogey) ja *triplabogey* (triple bogey).

103

reikä yhdellä lyönnillä

en hole-in-one; ace (US)

pallon lyöminen *reikään* (1) *aloituslyönnillä*

Golfetiketin mukaan se, joka tekee reiän yhdellä lyönnillä, tarjoaa kaikille samppanjaa *yhdeksännelätoista reiällä*.

104

rangaistuslyönti

en penalty stroke; penalty

ylimääräistä *lyöntiä* vastaava kirjaus, joka merkitään pelaajan *tuloskorttiin* tietyissä sääntöjen osoittamissa tilanteissa

Esimerkiksi pallon *pudottaminen* sen jouduttua *vesiesteeseen* merkitsee samalla yhtä rangaistuslyöntiä.

105

kokonaistulos; bruttotulos

en gross score; gross

pelaajan pelin aikana tekemien *lyöntien* kokonaismäärä

Reikä- ja kierroskohtaisiin kokonaistuloksiin lasketaan mukaan niin todelliset lyönnit kuin *rangaistuslyönnitkin*.

106

nettotulos

en net score; net

tulos, joka saadaan vähentämällä *kokonaistuloksesta* pelaajan *tasoitus*

107

reikäpeli

en match play

pelimuoto, jossa useammalla *reiällä* (2) paremman tuloksen saanut on voittaja

Reikäpelissä *kierroksen* voittaja voi ratketa jo ennen viimeisen reiän (2) pelaamista. Jos taas tilanne on kierroksen päättyessä tasan, pelataan ylimääräisiä reikiä (2) yksi kerrallaan, kunnes toinen pelaaja (tai joukkue) voittaa.

108

lyöntipeli

en medal play; stroke play

pelimuoto, jossa parhaan kokonaistuloksen saaja on *kierroksen* voittaja

Kaikki *lyönnit* (ml. *rangaistuslyönnit*) lasketaan. Jos pelaajien *tasoitukset* otetaan huomioon, voittaja on parhaan *nettotuloksen* saaja. Tasatuloksen sattuessa voidaan pelata ylimääräisiä *reikiä* (2) golfkilpailun sääntöjen tai muun sopimuksen mukaisesti.

109

kierros; golfkierros

en round

18 *reiän* (2) muodostama pelirupeama

110

aloitusoikeus; honööri; honori

en honour; honor (US)

pelaajan tai joukkueen oikeus tehdä *aloituslyönti* ensimmäisenä

Aloitusoikeus kuuluu sille, joka on viimeksi voittanut *reiän* (2). Ensimmäisellä reiällä (2) vuoro sovitaan tai arvotaan.

Muita golfkäsitteitä

111

golfetiketti

en etiquette

golfpelaajan toimintaa ja käytöstä koskeva varsinainen pelin sääntöihin kirjaamaton säännöstö

112

paikallissäännöt

en local rules

golfkenttäkohtaiset täsmennykset ja poikkeukset yleisiin golfsääntöihin

Paikallissäännöt on usein painettu *tuloskorttiin*.

113

talvisäännöt

en winter rules; ~preferred lie

erityissäännöt, joiden perusteella *golfpallon* saa huonokuntoisessa *golfradan* kohdassa nostaa ylös, puhdistaa ja asettaa takaisin maahan enintään 15 päähän alkuperäisestä paikasta — ei kuitenkaan lähemmäs *reikää* (1)

Talvisääntöjen soveltamisesta annetaan yleensä ohjeet *paikallissäännöissä*.

114

griinimaksu; green fee; pelimaksu

en green fee

golfkentällä pelaamisesta kertaluonteisesti perittävä maksu

Griinimaksu voi olla esimerkiksi *kierros-* tai *päiväkohtainen*.

115

green card; golftaidon suorituskortti

en green card

henkilökohtainen kortti, joka osoittaa pelaajan hallitsevan golfin perustaidot ja -tiedot

Esimerkiksi suomalaisilla *golfkentillä* saavat pelata vain green cardin haltijat.

116

mailapoika; mailatyttö; caddie

en caddie

golfpelaajan avustaja, joka huolehtii muun muassa pelaajan *golfmailoista* ja muista varusteista *kierroksen* aikana

Hyvä mailapoika tai -tyttö ei ainoastaan kannata pelaajan mailoja vaan osaa myös neuvoa häntä tarpeen vaatiessa.

117

caddiemaster

en caddiemaster

golfkentän henkilökunnan jäsen, joka jakaa pelivuoroja ja perii tarvittavat pelimaksut

118

pro

en pro

ammattimainen golfaaja

Pro voi olla aktiivipelaaja tai kokemattomampien pelaajien opettaja (ns. teaching pro).

119

pro shop

en pro shop

golfseuran — usein jonkun *pron* — pitämä laadukkaiden golfvarvikkeiden myymälä

Pro shop sijaitsee yleensä *golfkentällä* tai sen läheisyydessä.

120

PGA

en Professional Golfers' Association; PGA

ammattilaisgolfaajien keskusjärjestö

121

"fore"

en "fore"

varoitushuuto ihmisille, joihin juuri lyöty tai pian lyötävä *golfpallo* voisi osua

KIRJALLISUUTTA

Taloutta ja kauppaa venäjäksi

Translatio Rustica Oy on julkaissut Igor Fagradantsin laatiman Suomalais-venäläisen talouden ja kaupan sanakirjan, jossa noin 45 000 hakusanelle on annettu kaikkiaan jopa 87 000 venäjänkielistä vastinetta. Kirjassa on myös venäjänkielisten vastineiden aakkosellinen hakemisto.

Teos perustuu vuosina 1994–1998 koottuun aineistoon, ja tulee juuri ajan-kohtaisuutensa vuoksi varmasti kipeään tarpeeseen. Kirjan voi tilata kustantajalta, puhelin (09) 777 2357; hinta on 390 mk.

Fagradiants, Igor. Suomalais-venäläinen talouden ja kaupan sanakirja. Translatio Rustica Oy, Helsinki 1998. 1260 sivua. ISBN 951-97819-0-0.

Sädehoitofysiikan sanasto

Säteilyturvakeskuksen julkaisema Sädehoitofysiikan sanasto sisältää yli 600 käsitteen suomenkieliset nimitykset ja määritelmät sekä vastineet ruotsiksi ja englanniksi. Sanaston tavoitteena on vähentää terminologisia epäselvyyksiä ja väärinkäsityksiä sädehoidon ammattilaisten keskuudessa, minkä lisäksi sen toivotaan olevan avuksi alan koulutuksessa.

Sanaston laadintaan ovat osallistuneet Säteilyturvakeskuksen asiantuntijoiden lisäksi muun muassa useiden sairaaloiden edustajat. Työryhmä itse pitää nyt julkaistua sanastoa vielä ehdotuksena, josta kerätään käyttökokemusta ja josta toivotaan saatavan palautetta Hannu Järviselle Säteilyturvakeskukseen.

Sädehoitofysiikan sanaston käsitteet on ryhmitelty aiheen mukaan. Sanaston laadinta- ja rajausperiaatteet sekä tietojen merkintätavat on kuvattu johdannos-

sa, ja kirjan lopussa on aakkosellinen hakemisto kullakin kielellä.

Sädehoitofysiikan sanastoa voi tilata Säteilyturvakeskuksesta, puhelin (09) 759 881, telekopio (09) 7598 8450. Teoksen hinta on 100 mk.

Sädehoitofysiikan sanasto (Sädehoitofysiikan sanastotyöryhmän ehdotus 1997). Säteilyturvakeskus, Helsinki 1997. 214 sivua. ISBN 951-712-238-1.

Uusittu metrologian sanasto

Suomen Standardisoimisliitto SFS on uusinnut metrologiaa käsittelevän sanastostandardinsa (SFS 3700). Se sisältää 120 termiä suomeksi, englanniksi, ruotsiksi, ranskaksi ja saksaksi sekä määritelmät suomeksi. Teoksen esikuvana on kansainvälisen standardisoimisjärjestön ISON vuonna 1993 julkaisema sanasto.

Metrologian sanaston voi tilata SFS:n asiakaspalvelusta, puhelin (09) 149 9331; standardin hinta on 235 mk.

SFS 3700 Metrologia. Perus- ja yleistermien sanasto (de, en, fi, fr, sv). Suomen Standardisoimisliitto SFS, 1998. 31 sivua.

Ordbok for elektronikk

Norjalainen sanastokeskus Rådet for Teknisk Terminologi (RTT) on julkaissut elektroniikan sanakirjan, jossa on noin 4 000 käsitteen määritelmät norjaksi sekä termit norjaksi ja englanniksi. Teoksen on laatinut joukko alan asiantuntijoita; kieli-ammattilaisista mukana ovat olleet RTT:n ja Norsk språkrådin edustajat.

Ordbok for elektronikk. Rådet for Teknisk Terminologi, 1998. (RTT 64). 400 s. ISBN 82-7566-037-8, ISSN 0802-0779.

Multimediasanasto valmistunut

⇒ Katri Seppälä ⇐

Viime vuonna käynnistetty multimediasanastoprojekti saatiin päätökseen alkuperäisen aikataulunsa mukaisesti: sanasto ilmestyi kirjana toukokuussa 1998. Projektiin osallistui Tekniikan Sanastokeskuksen johdolla joukko tele- ja viestintäalan organisaatioita. Terminologi Katri Seppälä kertaa artikkelissaan hankkeen ja sanaston sisältöä.

Tekniikan Sanastokeskus käynnisti Multimediasanastoprojektin alun perin Telehallintokeskuksen Terminologia-työryhmän aloitteesta. Tämän ajankohtaisen aiheen pohdintaan osallistuivat jo useissa aiemmissa yhteisissä projekteissa tutuiksi tulleet telealan organisaatiot sekä muutama viestintäalaa hieman toisestakin näkökulmasta katsova asiantuntijaorganisaatio.

Sanastoprojektin tavoitteena oli tehdä suhteellisen nopeasti vain multimedia-aiheen keskeisimmät käsitteet kattava sanasto ja jättää raja-alueet pääosin muiden selvitettäväksi. Koska aiheella on kiinteitä yhtymäkohtia esimerkiksi tietotekniikkaan ja viestintään, olisi käsitevalikoima tietysti voinut olla huomattavasti laajempikin, mutta silloin työhön olisi pitänyt varata huomattavasti enemmän aikaa. Multimediasanastoon otettiin lopulta noin 80 käsitettä suomenkielisinä termeineen ja määritelmineen sekä ruotsin- ja englanninkielisinä termivastineineen.

Multimediasanastoprojektin rahoittivat yhteisvoimin Helsinki Media, Helsingin Puhelin Oyj, Nokia Mobile Phones, Nokia Telecommunications, Sonera Oy (aik. Telecom Finland Oy), Telehallintokeskus ja Yleisradio.

Suosituksia ja rajanvetoja

Järjestelmällisen sanastotyön menetelmiä noudattavassa sanastossa pyritään esittämään käsitteiden väliset erot ja toisaalta yhtäläisyydet yhtäältä termisuositusten ja toisaalta määritelmien avulla. Multimediasanastossa erojen esiin tuomisella on erityinen merkitys, sillä juuri *multimedia*-termiä käytetään usein epätarkasti viittaamaan moniin eri asioihin. Epätarkkojen viittausten välttämiseksi ja viestinnän selkeyttämiseksi sanastossa suositetaan esimerkiksi termien *multimedia-aineisto* ja *multimediasovellus* käyttöä tarpeen mukaan sen sijaan, että tyydyttäisiin pelkään *multimediaan*. Täsmällisten termien käyttö on erityisen tärkeää silloin, kun viestinnän kaikilla osapuolilla ei ole samoja taustatietoja aiheesta. Sopivan ilmaisan — termin tai kertaluontoisen johdoksen — valinnassa voidaan hyödyntää myös sanastossa annettuja määritelmiä.

Jo ennalta oli arvattavissa (vrt. Terminot 1/97 ja 1/98), että käsite *multimedia* aiheuttaisi sanaston tekijöille suurta päänvaivaa sekä termin että määritelmän osalta. Työryhmän itsensä ei tosin tarvinnut kiistellä siitä, mikä olisi ensisijaisesti suositettava termi, mutta viimeistään lausuntokierroksella ryhmän ulkopuolisilta asiantuntijoilta saatu palaute selvitti, että aivan kaikki eivät olleet samaa mieltä asiasta. Tästä huolimatta työryhmäläiset eivät luopuneet kannastaan: *multimedia* on käypää suomea.

Multimedian määritelmän osalta ryhmässä pohdittiin muun muassa sitä, ovatko *multimedia* ja *hypermedia* kaksi eri käsitettä vai loppujen lopuksi yksi ja sama asia. Vaikka näiden kahden erottaminen

toisistaan ei kaikkien asiantuntijoiden mukaan olisi ollut tarpeen, päädyttiin Multimedian sanastossa seuraavanlaiseen ratkaisuun:

multimedia

sv multimedia *n pl*; multimedier *n pl*
en multimedia

tietotekniikkaan perustuva viestinnän muoto, jossa yhdistetään useita tiedon esitystapoja

Multimedia voi sisältää esimerkiksi tekstiä, kiinteää ja liikkuvaa kuvaa (kuten animaatiota tai videota) sekä ääntä (esimerkiksi musiikkia).

Multimedian keinoin toteutettujen tuotteiden eli multimediatuotteiden ja *multimediapalvelujen* käyttö on usein interaktiivista. Käytön interaktiivisuus perustuu yleensä käyttäjän tekemiin valintoihin.

hypermedia

sv hypermedia *n pl*; hypermedier *n pl*
en hypermedia

hypertekstin keinoja, erityisesti *hypertekstiliinkkejä*, hyödyntävä *multimedia*

Perusteena käsitteiden väliselle erolle on siis se, että *hypermedia* on tietynlaista *multimediaa*, mutta *multimediaan* ei välttämättä liity kaikkia *hypermedian* ominaispiirteitä. Tulevaisuus saa näyttää, pidetäänkö tätä eroa merkittävänä vai syrjäyttääkö paljon käytetty *multimedia*-sana *hypermedian* kokonaan.

Mistä ja mihin hintaan?

Toukokuun lopulla painosta tulleen Multimedian sanaston kustantaja on Helsinki Media Erikoislehdet. Sanaston voi hankkia Helsinki Median asiakaspalvelusta, puhelin (09) 120 671, sekä hyvin varustetuista kirjakaupoista. Hinta on noin 50 mk.

Multimedian sanasto (TSK 28) sisältää noin 80 käsitteen määritelmät sekä termit suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Sanastossa on lisäksi viisi käsitejärjestelmäkaaviota.

TEPA-termipankin maksuton käyttö jatkuu

Tekniikan Sanastokeskus ja Teknillisen korkeakoulun kirjasto ovat sopineet TEPA-termipankin maksuttoman www-käytön jatkamisesta ainakin vuodella, eli toukokuun 1999 loppuun saakka. Samalla on otettu käyttöön uusi käyttöliittymä, jonka verkko-osoite on <http://www.tsk.fi/tepa>.

TERMIHARAVA

Termiharava-palstalla käsitellään ajankohtaisia tai ongelmallisiksi osoit-tautuneita termejä. Lukijat voivat lähettää lehden toimitukselle ehdo-tuksia sopivista aiheista.

LVISA ja LVIA

Rakennusalalla jo pitkään käytettyjen ly-henteiden LVI ja LVIS rinnalle on tullut pari uutta: LVISA ja LVIA. Kaikissa näissä L viittaa tunnetusti lämmitykseen, V vesi- ja viemäröintijärjestelmiin, I ilmastointiin ja S sähköistykseen. Uusin on A-kirjain, joka viittaa automaatioon.

Lyhenteiden uudistuminen myötäilee rakentamisen yleistä kehitystä, jossa ra-kennuksen LVI- ja sähköjärjestelmät sekä näiden automaattiseen ohjaukseen ja tie-donsiirtoon liittyvä *rakennusautomaatio* muodostavat yhä useammin yhtenäisen kokonaisuuden — esimerkiksi tilojen suunnittelun tai urakoinnin näkökulmas-ta. Tästä kokonaisuudesta ja toisinaan myös sen eri osista käytetään usein nimi-tystä *talotekniikka*.

Pienvirtausbalometri

Balometria käytetään LVI-järjestelmissä ilmavirtojen mittaamiseen. Nyttemmin on markkinoille tullut myös sellaisia balomet-reja, jotka pystyvät erityisen pienten ilma-virtausten mittaamiseen. Niille sopiva ni-mitys on *pienvirtausbalometri*.

pienvirtausbalometri

sv lågföädesbalometer
en low-flow balometer

Matkamikro ja mobile computing

Viestintä- ja tietokonelaitteiden käyttö liikkeellä oltaessa eli muuallakin kuin tie-tyissä paikoissa, esimerkiksi toimistoissa, on muun muassa Suomessa sangen yleis-tä. Termistö on kehittynyt tekniikan mu-kana, ja olemme jo vuosia puhuneet su-juvasti esimerkiksi *matkaviestinnästä* ja *matkapuhelimista*, arkisemmin myös *kän-nyköistä*.

Tietokoneiden osalta termistö ei ole ollut yhtä selkeää: ammattikielessä on vuosien saatossa vilissyt *kannettavia tie-tokoneita*, *sylimikroja*, *salkkumikroja*, *muistikirjamikroja*, *taskumikroja* ja ties mitä. Eikö vihdoon olisi aika selkeyttää kielenkäyttöä ja ottaa esimerkkiä tieto-liikennetermistöstä? Näin voisimme vast-edes käyttää tyystin *matkamikroa* tai — jos mikro tuntuu liian arkiselta tai jopa harhaanjohtavalta — *matkatietokonetta*.

Termiongelmia riittää kyllä tämänkin jälkeen. Matkatietokoneita ja niiden käyt-töä koskevan toimialan englanninkielisel-le nimitykselle *mobile computing* ei näet ole toistaiseksi löytynyt näppärää suomenkielistä vastinetta. Useimmat alan ihmisten keskuudesta nousseet ehdotuk-set, esimerkiksi "liikkuva tietojenkäsittely", ovat kömpelönoloisia, eikä englannista mukauttaen lainattu mobiili-sana tunnu auttavan sen enempää. Etuliite *matka*-voisi sen sijaan auttaa nytkin, jos vain ter-min loppuosaksi löytyisi jotakin suuhun sopivaa. *Matkatietotekniikka* on paras tä-hän mennessä TSK:n tietoon tullut vaih-toehto.

Tarjontatekniikka

Yksi uusimmista World Wide Webissä yleistyvistä tekniikoista on englanniksi *push*, tarkemmin ilmaistuna *push technology*. Sen avulla käyttäjän WWW-selain saadaan määrääjain noutamaan tietoja tietystä WWW-osoitteesta. Internetistä kun on kyse, ei liene yllätys, että suomenkielisen vastineen löytyminen ja vakiintuminen on kestänyt aikansa. Jotkut ovatkin lainanneet *pushin* englannista sellaisenaan, toiset taas ovat kuin kokeeksi käyttäneet käännöksiä *työntö* ja *pusku*, kunnes joku sitten alkoi puhua *kanavista*.

Tietotekniikan liiton sanastotoimikunta suosittaa *pushin* vastineeksi termiä *tarjontatekniikka*, ja se on TSK:nkin mielestä vallan mainio ehdotus. Toinen käyttökelpoinen – joskaan ei ihan yhtä kuvaava – vastinevaihtoehto olisi *kanavatekniikka*. Esitetäänhän monet tarjontatekniikkaan perustuvat palvelut käyttäjille hieman samantapaisina valintamahdollisuuksina kuin tv-kanavat omalla tahollaan.

Taas uusi nimi @:lle?

Internetin sähköpostiosoitteissa käytettävä @-merkki on kirvoittanut viime vuosina vilkasta keskustelua, kun ihmiset eivät ole tienneet, miksi sitä kutsua. Kirjoitettaessa merkki ei ole ongelma: senhän voi laittaa näkyviin sellaisenaan, kuten tässä juuri olemme tehneet. Luontevaa nimitystä kuitenkin tarvitaan silloin, kun sähköpostiosoitteista puhutaan ääneen, vaikkapa puhelimesta.

Vanhastaan @:n nimi on ollut *taksamerkki* (ks. Erikoismerkkisanasto, Terminfo 3/92). Merkin tultua sähköpostin myötä tutuksi yhä useammille on nimityksiksi hyväksytty myös englannista lainattu *atmerkki*, joka ääntyy englannin *at*-preposition mukaan [ät], sekä lukuisten eläinkunnasta vaikutteita saaneiden lempinimien joukosta poimittu *miuku* (ks. Pieni Internet-sanasto, Terminfo 2/97). Hiiden-

kivi-lehden numerossa 2/98 kielitoimiston tutkija Elisa Stenvall ehdottaa kuitenkin termiä *rengas-a*, joka hahmoltaan vastaa esimerkiksi ruotsissa käytettävää termiä *snabel-a*. Nähtäväksi jää, vieläkö tämä sinänsä käyttökelpoinen ehdotus pystyy syrjäyttämään käytössä jo olevan sanojen kirjon vai onko se tehty liian myöhään.

MAI monella kielellä

Multilateral Agreement on Investment eli MAI on OECD-maiden piirissä suunnitella oleva kansainvälisiä investointeja koskeva sopimus. TSK kokosi WWW:n hakupalveluja hyödyntäen sopimuksen nimitykset kymmenellä eurooppalaisella kielellä. Monissa näistä kielistä nimitys on tapana kirjoittaa isoin alkukirjaimin, ja etenkin juoksevassa tekstissä käytetään etupäässä määräistä muotoa.

Multilateral Agreement on Investment; MAI

- fi monenkeskinen investointisopimus
- sv multilateralt investeringsavtal *n*;
MAI; multilateralt avtal *n* om
investeringar
- fr l'Accord *m* multilatéral sur
l'investissement; AMI
- de Multilaterales Investitionsabkommen
n; MAI
- da multilateral investeringsaftale
- es Acuerdo *m* Multilateral sobre
Inversiones; Acuerdo *m* Multilateral
sobre la Inversión
- it accordo *m* multilaterale sugli investi-
menti; AMI; accordo *m* multilaterale
sull'investimento
- nl multilaterale overeenkomst inzake
investeringen
- pt Acordo *m* Multilateral sobre Investi-
mentos; Acordo *m* Multilateral
sobre o Investimento

SUMMARIES

Active cooperation between TSK and the EU continues

Finland's membership in the European Union has greatly affected TSK's activities, because it has increased the need for terminology work. As a consequence, some EU units, e.g. the Terminology Unit of the Commission's Translation Services, have become TSK's clients.

Now TSK is engaged in a new project where about 25 000 Finnish terms will be collected for Eurodicautom. The subject fields are e.g. agriculture, food industry, mechanical engineering, environment, civil defence, insurance and social welfare. As before, TSK will cooperate with Finnish subject field specialists in order to ensure that the quality and timetable requirements will be met.

In this spring TSK and the Federation of Finnish Fisheries Associations collected equivalents and quite a few definitions for two dictionaries published by the Commission. The material comprised about 1 500 terms concerning fishing gear and fishing vessels.

In fact, TSK's cooperation with the EU goes beyond the large projects. TSK offers e.g. its term service to the European Commission. In 1997 TSK arranged a consulting session on termbank management for the terminologists of the Commission. TSK also participates in two projects of the MLIS (Multilingual Information Society) programme. One of them is Nordterm-Net, described in another article in this issue. Another MLIS project is called TDC-net. It aims at building networks for European terminology documentation centres via the Internet.

Nordterm-Net — Nordic termbank services on the Web

The Nordic terminology organizations have started a project called Nordterm-Net, in order to set up a multilingual termbank service on the Web. The project is a part of the MLIS programme of the EU. The Nordterm-Net services should be in operation in the summer of 1999.

The key facility of Nordterm-Net will be a collection of terminological databases accessible through a common channel: the *Nordic Termbank Gateway*. One of these databases will be *Nordtermbanken*. Its anticipated size is about 200 000 term entries. Any Nordic termbank owner could become linked to the Gateway. Terminologies considered suitable are those concerning terms from at least one Nordic language, possibly including term equivalents in non-Nordic languages, and having at least one high-quality definition per entry.

The Nordterm-Net is a joint project between the Nordic terminology centres and the Nordic Language Council. The coordinator is the Swedish Centre for Technical Terminology (TNC). TSK and the University of Vaasa from Finland are also among the project partners.

Nordterm-Net will be useful for every user of LSP (Language for Specific Purpose) in monolingual or multilingual environment. Apart from Nordic users, e.g. people working in the EU's organizations will benefit from it. Nordterm-Net could help to decrease terminological problems, often in the connection of translations, and thus reduce costs.

Golf vocabulary

Golf is one of those games which compel their players to learn a great number of special concepts and terms. Some of the terms can be understood on the basis of general language, but it is typical for golf that many words have an essentially smaller range of meaning than in general language.

The language of golf is English. Sometimes the spelling of the English words is adjusted to fit better into Finnish, but often direct loan words are used. Golf concepts are mainly clear and established, but there are also some confusing terms, e.g. terms that have several meanings like *grip*, *lie* and *loft*. There are also differences between British English and American English.

This golf vocabulary does not teach anyone to play golf; its purpose is to help those who are interested in golf to get an idea of the principles of the game. It may be useful to experienced golfers, too, because it tries to describe golf terminology precisely and systematically.

The vocabulary does not give "official" term recommendations, but it reflects typical Finnish term usage. The compilers welcome any feedback.

Literature

Economy and trade in Russian

Translatio Rustica Oy has published a Finnish-Russian dictionary of economy and trade, based on material collected between 1994 and 1998. It includes 45 000 Finnish entries with 87 000 Russian equivalents and a Russian index.

Vocabulary of physics in radiotherapy

The Finnish Radiation and Nuclear Safety Authority has published a vocabulary of physics in radiotherapy comprising over 600 terms and definitions in Finnish and equivalents in Swedish and English. The purpose of the vocabulary is to reduce

terminological confusions and misunderstandings between the experts of radiotherapy, and it could be useful in the teaching and training of radiotherapy.

Revised vocabulary of metrology

The Finnish Standards Association SFS has revised its terminology standard of metrology (SFS 3700). It includes 120 terms and definitions in Finnish and terms in English, Swedish, French and German.

Ordbok for elektronikk

The Norwegian Council for Technical Terminology (RTT) has published a dictionary of electronics with about 4 000 terms and definitions in Norwegian and term equivalents in English.

Detailed publisher information on each of these books is given in the Finnish article, p. 20.

TSK's Multimedia Vocabulary is ready

TSK's multimedia vocabulary project started last year and the vocabulary was published in May 1998. The objective of the project was to compile a vocabulary containing the most essential multimedia concepts in a rather short time. At last about 80 concepts with Finnish terms and definitions and their Swedish and English equivalents were included in the vocabulary.

The term *multimedia* proved to be problematic, because it is often used to refer to many different concepts. In order to avoid inaccuracies and to clarify communication it is recommended, for example, that the terms *multimediaaineisto* (*multimedia material*) and *multimediasovellus* (*multimedia application*) should be used instead of using only *multimedia*. The work group also considered that the word *multimedia* is correct Finnish, although some outside experts were of different opinion.

The work group also discussed whether *multimedia* and *hypermedia* are two different concepts. It was decided that they are not the same, but hypermedia is a species of multimedia, so multimedia does not necessarily have all the characteristics of hypermedia.

The Multimedia Vocabulary is available from Helsinki Media, phone (09) 120 671 and from bookshops. The price is about FIM 50.

Termwatch

New Finnish abbreviations, *LVIA* and *LVISA*, have emerged in the field of building and construction in addition to the old *LVI* and *LVIS*. *LVI* refers to HVAC (heating, ventilation and air conditioning) in English, *S* means *sähkö* (electricity). The newly added letter *A* stands for *automaatio* (automation).

There are numerous terms for portable computers in Finnish. TSK suggests that either *matkamikro* or *matkatieto-*

kone could be used, analogous to the word *matkapuhelin* for *mobile phone*. TSK also considers that so far the best Finnish equivalent for *mobile computing* is *matkatietotekniikka*.

One of the newest techniques becoming common in the World Wide Web is *push* technology. With push the user's browser retrieves information from a specific WWW address at regular intervals. It has taken some time to find and establish a Finnish equivalent for *push technology*. TSK recommends that *tarjontatekniikka* should be used. Another Finnish term that could be used is *kanavatekniikka*, although it is not as descriptive.

Another concept having many Finnish equivalents is the @ sign used in e-mail addresses. The old term is *taksamerkki*, some use *at-merkki* borrowed from English. There is also *miuku* (for the cat connotations of the @ sign), and now a new suggestion *rengas-a*.

T I L A U S K O R T T I													
<p>TERMINFO</p> <p>Kestotilauksena tilattu lehti tulee tilaajalle vuodesta toiseen ilman eri uudistusta, kunnes tilaaja joko lopettaa tilauksen tai muuttaa sen määräaikaiseksi. Tilauksen hinta on vuoden alussa voimassa oleva hinta, joka on painettu lehteen. Tilauksen voi keskeyttää ennen tilauskauden loppua joko puhelimitse tai kirjeitse. Peruutus on tehtävä vähintään kaksi viikkoa ennen uuden tilausjakson alkamista. Mikäli peruutus ei saavu määräaikaan mennessä, laskutetaan tilaajan saamat lehdet irttonumerohintaan sekä peruutuksen aiheuttamat kulut 30 mk. Tilausehdot löytyvät jokaisesta numerosta.</p>	<div style="border: 1px dashed black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;"> <p style="text-align: center; font-size: small;">Oy Edita Ab maksaa posti- maksun</p> </div> <p>Kyllä, tilaan Terminfo-lehden</p> <p>☐ kestotilauksena hintaan 180 mk</p> <p>☐ vuositilauksena hintaan 195 mk</p> <p>Maksajan tiedot</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="padding: 2px;">Nimi</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">Yritys/yhteisö</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">Lähiosoite</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">Postinumero ja toimipaikka</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">Puhelin</td></tr> <tr><td style="padding: 2px; text-align: right;">Asiakasnumero</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">Päiväys, allekirjoitus ja nimen selvennys</td></tr> </table> <p>Lehden saaja (jos eri kuin maksaja)</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="padding: 2px;">Nimi</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">Yritys/yhteisö</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">Lähiosoite</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">Postinumero ja -toimipaikka</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">Puhelin</td></tr> </table>	Nimi	Yritys/yhteisö	Lähiosoite	Postinumero ja toimipaikka	Puhelin	Asiakasnumero	Päiväys, allekirjoitus ja nimen selvennys	Nimi	Yritys/yhteisö	Lähiosoite	Postinumero ja -toimipaikka	Puhelin
Nimi													
Yritys/yhteisö													
Lähiosoite													
Postinumero ja toimipaikka													
Puhelin													
Asiakasnumero													
Päiväys, allekirjoitus ja nimen selvennys													
Nimi													
Yritys/yhteisö													
Lähiosoite													
Postinumero ja -toimipaikka													
Puhelin													
<p>TILAUKSET</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ puh. 9800-2599 (ilmainen puhelu) ◆ faksi (09) 566 0353 ◆ postitse täällä kuponilla (Postimaksun olemme maksaneet puolestasi.) 	<p style="text-align: center;">Oy Edita Ab Aikakauslehdet</p> <p style="text-align: center;">VASTAUS- LÄHETYS Sopimus 00043/1 INFO 750</p> <p style="text-align: center;">00003 HELSINKI</p>												

TEKNIIKAN SANASTOKESKUS RY (TSK) CENTRALEN FÖR TEKNISK TERMINOLOGI RF

Tekniikan Sanastokeskus tarjoaa erikoisalojen termistöön, sanastoihin ja sanastotyöhön liittyvää tietoa ja asiantuntijapalveluja. TSK:n päätoimintamuotoja ovat sanastoprojektit, termipankki ja termipalvelu.

TSK julkaisee Terminfo-lehden ohella erikoisalojen sanastoja ja sanaluetteloita. Nämä tallennetaan yleensä myös suora-käyttöiseen termipankkiin TEPAan.

TSK:n kirjastossa on laaja kokoelma eri alojen sanastoja, sanakirjoja, sanastoluonnoksia ja sanastostandardeja. Kirjasto on avoinna arkisin klo 8.30–16.00.

TSK on perustettu 1974, ja sen jäsenenä on yrityksiä, liikelaitoksia, käännöstoimistoja ja aatteellisia yhdistyksiä. TSK tekee tiivistä yhteistyötä sekä jäsenistönsä että muiden sanastotyöstä kiinnostuneiden yhteisöjen kanssa.

TSK:N YHTEYSTIEDOT:

osoite Albertinkatu 23 A 12
 00120 Helsinki
puhelin (09) 2709 1060
faksi (09) 608 859
sähköposti tsk@tsk.fi, terminfo@tsk.fi
Internet http://www.tsk.fi

Termipalvelu (maksullinen ei-jäsenille)

puhelin (09) 608 876
faksi (09) 608 859
sähköposti termipalvelu@tsk.fi